

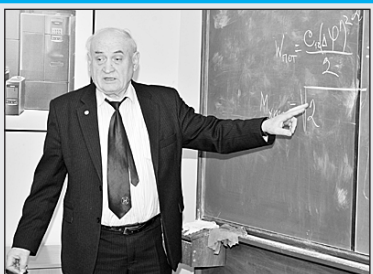
СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

- **ДЕРЖАВНА ПРЕМІЯ УКРАЇНИ —**
ВЧЕНОМУ-ПОЛІТЕХНИКУ **СТОР. 1**
- **Стипендії Кабінету Міністрів — молодим**
дослідникам НТУ «ХПІ» **СТОР. 1**
- **Розробки вчених Політеху**
на Міжнародній виставці зброї **СТОР. 1**
- **Міжнародна конференція**
вчених-математиків **СТОР. 2-3**
- **Твоя історія, ХПІ** **СТОР. 1-4**
- **Нові технології в освіті** **СТОР. 4**
- **Ювілеї** **СТОР. 1-4**

НАГОРОДИ

Доктору технічних наук, завідувачу кафедри автоматизованих електромеханічних систем НТУ «ХПІ», професору Володимирі Борисовичу Клепикову присуджено звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки 2015 року. Цю нагороду вчений отримав як один із авторів роботи «Енергоэффективні електромеханічні системи широкого технологічного призначення».

Вітаємо Володимира Борисовича з високим визнанням і бажаємо йому міцного здоров'я,

Вітаємо нового лауреата Державної премії України!

насаги, натхнення та нових вагомих досягнень для зміцнення науково-технічного потенціалу України!

ДОВІДКА:
Випускник ХПІ, В. Б. Клепиков пройшов шлях наукового зростання від інженера до доктора технічних наук, академіка Академії інженерних наук України, завідувача кафедри АЕМС, якою керує вже 40 років.

Розробив основи теорії нового класу електромеханічних систем для електроприводів з нелінійним фрикційним навантаженням, принципи усунення автоколивань режимів і реалізував їх у впровадженні електроприводів. Він ініціював проведення наукових робіт з використання нейронних мереж і генетичних

алгоритмів для керування електромеханічними системами, створив квазінепрерывний регулятор з аналітичним визначенням вагових коефіцієнтів.

У 2007 році був керівником наукової роботи за планами НАН України з визначення ролі електропривода у збереженні енергетичних ресурсів в Україні та підготував для Мінпромполітики пропозиції з впровадження енергозберігаючих електроприводів.

Він був ініціатором і організатором створення встановленого в електрокорпусі університету пам'ятника засновнику української електротехнічної школи професору П. П. Коліняєву.

Під керівництвом професора Володимира Клепикова вчені кафедри АЕМС НТУ «ХПІ» розробили перший в Україні електромобіль з суперконденсаторною батареєю.

Вітаємо стипендіатів Кабінету Міністрів України!

10 жовтня 2016 року Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки затвердив оновлений список науковців, що отримують стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених. Серед них три представники НТУ «ХПІ».

Постановою Комітету подовжено стипендії таким молодим вченим:
Водка Олексій Олександрович — доцент кафедри динаміки та міцності машин, кандидат технічних наук. Сфера наукових інтересів — коливання, прогнозування надійності та ресурсу складних механічних систем.

Ларін Олексій Олександрович — доцент кафедри динаміки та міцності машин, кандидат технічних наук. Сфера наукових інтересів — дослідження коливань лопаткових апаратів робочих коліс турбомашин, прогнозування ресурсу машинобудівних конструкцій.

Отримав стипендію також **Зайцев Роман Валентинович** — доцент кафедри фізичного матеріалознавства для електроніки та геології, кандидат технічних наук. Сфера наукових інтересів — фотоелектричні перетворювачі на основі кристалічного кремнію та плівкових матеріалів, мікроконтролери, програмування.

ДОВІДКА:
На здобуття стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених можуть висуватися наукові співробітники, викладачі вузів, інженерно-технічні працівники і аспіранти, які мають опубліковані наукові праці, реалізовані актуальні науково-технічні розробки та наявні можливості для подальшого проведення наукових досліджень.

Присуджуються 320 щомісячних стипендій Кабінету Міністрів України, строком до двох років. Конкурси проводяться двічі на рік — до 1 квітня та до 1 вересня.

В наступних випусках газети ми детальніше розповімо про кожного зі стипендіатів Кабінету Міністрів України.

ШАНОВНІ МОЛОДІ ВЧЕНІ УКРАЇНИ!

Вітаємо всіх колег, які удостоєні почесних нагород для молодих учених Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України!

Список молодих учених, яким присуджено Премію Кабінету Міністрів України для молодих учених — <http://kdpu-nt.gov.ua/content/spisok-molodih-uchenih-yakim-priznacheno-stipendiy-kabinetu-ministriv-ukrayini-dlya-molodi-0>

Від Ради молодих учених при МОН бажаємо вам нових якісних наукових здобутків для подальшої самореалізації та прославлення України з позицій наукових результатів світового масштабу!

Закликаємо також всіх, хто має відповідні здобутки, неодмінно подавати свої кандидатури наступного року на ці та інші державні відзнаки для молодих учених.

З повагою

Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України.

ВИСТАВКИ

«Зброя та безпека — 2016»

Цього року у виставці взяли участь вчені Харківського політехнічного. Вони представляли наукові розробки фахівців нашого університету, призначені для оборонної промисловості. Зокрема, були продемонстровані деталі, оброблені за допомогою технології мікродугового окиснення (деталі ДВЗ, авіаційної техніки та інші), трактор Т-240 з гідро об'ємною механічною трансмісією, макети танку «Оплот», танковий двигун 6 ТД, в розробці яких брали участь вчені НТУ «ХПІ».

Форум відвідали Міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков, секретар РНБО Олександр Турчинов, представники Міністерства оборони України. Цього року виставка зібрала понад 400 учасників з 13 країн світу.

У рамках виставки відбувся також інформаційно-комунікативний захід «На-

ука: безпека країни і розвиток військово-промислового комплексу», організований Міністерством освіти і науки України (МОН). Його відкрили представники МОН та провідні діячі технічних вузів України: директор департаменту інноваційної діяльності та трансферу технологій В. С. Шовкалюк, проректор з наукової роботи НТУ «ХПІ» А. П. Марченко, проректор з наукової роботи НТУ «ХПІ» М. Ю. Ільченко. На засіданні прозвучали 49 доповідей з оборонної тематики представників 16 вузів України. Вчені Харківського політеху представили 3 наукових праці: «Наукові дослідження НТУ «ХПІ» в галузі вітчизняного озброєння і військової техніки» (проректор з наукової роботи професор А. П. Марченко); «Теоретичні основи і практика проектно-технологічного забезпечення тактико-технічних характеристик

бойових броньованих машин» (завідувач кафедри «Теорія і системи автоматизованого проектування механізмів і машин» професор М. А. Ткачук); «Використання методів поверхневого зміцнення в плазмових потоках для підвищення функціональних властивостей деталей техніки військового призначення» (завідувач кафедри матеріалознавства професор О. В. Соболь).

На знімку (зліва направо): Дмитро Чеберкус — директор департаменту науково-технічного розвитку МОН, Андрій Марченко — проректор з наукової роботи НТУ «ХПІ», Максим Стріха — заступник Міністра освіти і науки України.

За матеріалами прес-служби НТУ «ХПІ».

ТВОЯ ІСТОРІЯ, ХПІ

11 жовтня на будівлі лабораторного корпусу з'явилася нова меморіальна дошка, що увічнила пам'ять одного з ветеранів Харківського політехнічного, тих, хто все своє життя пов'язав з нашим університетом і доклали величезних зусиль для його розвитку. Відомий вчений-теплоенергетик, доктор технічних наук, академік Академії наук вищої шко-

професора Б. О. Левченка підготовлено 5 кандидатів наук. Вчений розробив і читав лекційні курси: «Тепломасообмінні апарати й установки», «Технічна термоди-

Увічнена пам'ять вченого-теплоенергетика

ли, Заслужений працівник освіти України, професор Борис Олексійович Левченко був випускником ХПІ, протягом 22 років очолював кафедру теплотехніки та енергоэффективних технологій. Він працював над вирішенням найбільш актуальних завдань теплоенергетики, зокрема, досліджував проблеми використання вторинних енергетичних ресурсів, оптимізації тепловикористовуючого обладнання, екології теплоенергетики.

Результат його наукової діяльності — понад 120 робіт, опублікованих у різних технічних журналах, 3 авторських свідоцтва. Під науковим керівництвом

наміка», «Загальна теплотехніка». Його стараннями, вже після виходу на заслужений відпочинок, за його активної участі був підготовлений і випущений підручник у 3 частинах «Теплотехнологические установки, системы, оборудование», а також навчальні посібники «Перспективи і практика розвитку галузей паливно-енергетичного комплексу», «Паливно-енергетичний комплекс. Стратегія розвитку», «Проблеми енергетики на межі ХХІ століття» — (з грифом Міністерства освіти і науки України), «Проблеми енергетики на рубежі ХХІ століття».

ЮВІЛЕЇ

Факультету соціально-гуманітарних технологій — 20 років!

На 27 жовтня 2016 року призначено урочисте святкування 20-річчя факультету соціально-гуманітарних технологій, який веде свою історію від міжвузівського комплексу «Економіко-правовий факультет», створеного у 1996 році згідно з договором про співпрацю між Харківським державним політехнічним університетом та Університетом внутрішніх справ.

О 12.00 на кафедрі етики, естетики та історії культури (ауд. 702 корп. У1) відкриється виставка з декоративно-прикладного мистецтва; о 14.00 у Палаці студентів НТУ «ХПІ» (3-й поверх) — фотовиставка «Політех соціальний», де будуть представлені роботи співробітників і студентів.

Концерт, присвячений 20-річчю факультету, розпочнеться о 16.00 у Палаці студентів НТУ «ХПІ». Запрошуємо всіх!

ІМЕННІ СТИПЕНДІАТИ

«Впевнений у підтримці ХПІ!»

На цьому знімку — студент кафедри автомобіле- і тракторобудування, стипендіат Президента України Владислав Безкоровайний (ТМ-73а). Цю стипендію цього року йому присудила Вчена рада нашого університету. Фото зроблено на Мальті у 2012 році, коли Владислав ще школярем брав участь у Міжнародній конференції, присвяченій екологічній безпеці, за що вдячний вчительці англійської Світлані Олексіївні.

Ще в дитинстві хлопець цікавився автомобільною технікою, багато років його «другом» був дідусів «ВАЗ-2106». «Останні два роки у рідній Харківській гімназії №82 поглиблено вивчав англійську, — розповідає герой цієї публікації. — Ці знання мені стали в нагоді на Міжнародному науковому форумі на Мальті. На 1 курсі в ХПІ я дуже люблю вивчати математику, намагався знайти практичне застосування цих знань. Не гаяв часу і на лекційні та практичні заняття з «Теоретичної механіки», «Загальної фізики», «Деталей машин», «ТММ», вивчав детальні концепції та самостійно знаходив потрібну інформацію в різних наукових джерелах. Згодом до моїх найулюбленіших дисциплін приєдналася і «Опір матеріалів», яку нам викладав доцент Б. М. Киркач».

Владислав Безкоровайний — учасник багатьох Всеукраїнських студентських олімпіад. З «Опору матеріалів», наприклад, він зайняв 2 місце у першому етапі та став срібним призером у другому. За цей успіх хлопець вдячний завідувачу однойменної кафедри професору В. Л. Хавіну та доценту Б. М. Киркачу, які допомогли хлопцеві як слід підготуватися до участі в конкурсі. Згодом були перемога у внутрішньовузівському етапі олімпіади з «Електротехніки» та 5 місце у другому етапі, до участі в якій він готувався під керівництвом доцента І. В. Полякова. Запам'ятався Владиславу й перемога у першому етапі олімпіади з «Теорії механізмів та машин» і 3 місце у Всеукраїнському етапі, своєму успіхові хлопець великою мірою завдячує доценту О. І. Зінченко.

«Обожнюю керувати своїм стареньким авто «ВАЗ-2106», ремонтувати його, — продовжує хлопець. — також граю на гітарі, подорожую. У найближчих планах — продовжити участь у Всеукраїнських олімпіадах, закінчити навчання на військовій кафедрі та вступити до магістратури, займатися самоосвітою, а тоді вже шукати престижну роботу. До речі, на одній з олімпіад я познайомився з представником компанії «ПРОГРЕС-Україна», яка надає інжинірингові і консультативні послуги в галузі авіабудування та технологій аеропортів. Ця фірма виступала спонсором олімпіади. Мені запропонували пройти співбесіду на посаду інженера з розрахунків на міцність. Я обов'язково спробую і тут досягти успіху, адже впевнений у своїх силах та у підтримці Харківського політехнічного!».

Розмовляв І. ГАСВІЙ.

5-я Международная конференция

Посвящена 90-летию со дня рождения академика В. Л. Рвачева

Наш университет известен во многих странах мира, как один из ведущих украинских вузов. Этот авторитет и мировое признание НТУ «ХПИ» приобрел, во многом благодаря выдающимся ученым, работающим в университете на протяжении всей его истории. Такие ученые, как А. М. Ляпунов, В. А. Стеклов, В. М. Майзель, И. М. Бабаков, Н. И. Ахизер, М. И. Глазман, А. П. Филиппов, А. С. Вольмир, В. Л. Рвачев и многие другие, известны ученым-механикам во всем мире. И, конечно, наш университет гордится тем, что в его

традиции, заложенные нашими великими предшественниками. Исторически сложилось так, что ученые в нашем университете начали заниматься нелинейной динамикой со времен его создания. Первым

сов и нелинейных колебаний, знаменитый декан инфиза; Анатолий Васильевич Бурлаков — известный ученый в области нелинейной механики и теории оболочек и многие другие.

Авторитет и мировое признание НТУ «ХПИ» приобрел, во многом благодаря выдающимся ученым, работающим в университете на протяжении всей его истории. Такие ученые, как А. М. Ляпунов, В. А. Стеклов, В. М. Майзель, И. М. Бабаков, Н. И. Ахизер, М. И. Глазман, А. П. Филиппов, А. С. Вольмир, В. Л. Рвачев и многие другие, известны ученым-механикам и математикам во всем мире.

Участники 1-й Международной конференции «NONLINEAR DYNAMICS», 2004 г. В первом ряду второй справа — академик НАН Украины В. Л. Рвачев.

стенах работали великие ученые, гениальные конструкторы, инженеры, прославившие НТУ «ХПИ». Память о них увековечена мемориальными досками, музейными стендами и сохранена благодаря проведению международных конференций и написанию памятных исторических очерков, статей, книг. Такой стала и наша 5-я Международная конференция по нелинейной динамике, которая была посвящена 90-летию со дня рождения известного украинского ученого, Почетного доктора НТУ «ХПИ», академика НАН Украины Владимира Логвиновича Рвачева.

Начиная с 2004 года, по предложению кафедры прикладной математики, инженерно-физический факультет инициировал проведение международных конференций по нелинейной динамике «NONLINEAR DYNAMICS». Это было связано с бурным развитием нелинейной динамики в последние десятилетия, актуальностью и востребованностью ее применения во многих областях науки и техники, и, безусловно, с намерением продолжить славные

ученым, который работал в стенах Харьковского технологического института и внес огромный вклад в развитие нелинейной динамики был всемирно известный математик Александр Михайлович Ляпунов.

В дальнейшем вопросами теории линейных и нелинейных колебаний механических систем занимались ученые, работающие на инженерно-физическом факультете в различные периоды времени. Вот только некоторые из них: Иван Михайлович Бабаков — крупный специалист в области теории колебаний, автор всемирно известной книги «Теория колебаний»; известный ученый-механик Вениамин Михайлович Майзель; академик Анатолий Петрович Филиппов — выдающийся ученый, внесший огромный вклад в прикладную теорию колебаний, в исследование динамики машин и гидравлических турбин; Арнольд Сергеевич Вольмир — ученый мирового уровня, внесший неоценимый вклад в теорию пластин и оболочек, в теорию устойчивости и динамики сооружений и летательных аппаратов; академик Владимир Логвинович Рвачев — выдающийся ученый в области прикладной математики и механики, основоположник теории R-функций; Евгений Григорьевич Голоскоков — известный специалист в области теории и методов не-

на идеях и трудах этих великих ученых выросла целая плеяда их последователей, которые работают сегодня на инженерно-физическом факультете и продолжают дело своих учителей. Это профессора Геннадий Иванович Львов, Олег Константинович Морачковский, Дмитрий Васильевич Бреславский — ученые, специалисты в области нелинейной механики, ползучести и длительной прочности тонкостенных конструкций; Юрий Владимирович Михлин и Константин Витальевич Аврамов — ученые, специалисты в области нелинейных проблем механики, теории динамических систем, устойчивости и бифуркаций в нелинейных системах; Лидия Васильевна Курпа — ученый, специалист в области разработки эффективных методов решения нелинейных за-

На идеях и трудах этих великих ученых выросла целая плеяда их последователей, которые работают сегодня на инженерно-физическом факультете и продолжают дело своих учителей. Это профессора Г. И. Львов, О. К. Морачковский, Д. В. Бреславский, Ю. В. Михлин, К. В. Аврамов, Л. В. Курпа.

дач динамики пластин и оболочек сложной формы, базирующихся на развитии теории R-функций. Под руководством этих ученых активно работают многие молодые ученые, студенты и аспиранты.

Первая Международная конференция по нелинейной динамике (2004 г.) показала, что наш университет вполне конкурентоспособен по уровню выполняемых научных исследований с ведущими зарубежными вузами. В работе конференции приняли участие известные ученые из Италии, Кореи, Латвии, Польши, России, Сербии, США, Украины, Швеции и Японии. Были также заслушаны доклады многих молодых ученых, как из зарубежных стран, так и из Украины и, в частности, из нашего университета. Престиж, авторитет и значимость этого научного форума создавали не только очень интересные доклады и обсуждаемые темы, но и то, что конференция была проведена

на английском языке, который ныне является основным для общения ученых всего мира. Эту традицию мы сохранили и для всех последующих конференций.

В 2007 году была проведена

Доклад профессора C. Pierre (USA).

Участники из Японии — профессор Y. Ueda вместе с аспирантом НТУ «ХПИ» В. Ткаченко.

Почетный доктор НТУ «ХПИ», профессор H. Altenbach (Германия).

2-я Международная конференция «NONLINEAR DYNAMICS», посвященная 150-летию со дня рождения А. М. Ляпунова. Во время ее проведения в НТУ «ХПИ» была открыта мемориальная доска, на которой увековечена память об этом великом ученом.

Во 2-й Международной конференции приняли участие более 80 ученых из разных стран: Армении, Беларуси, Великобритании, Италии, Канады, Латвии, Польши, Португалии, России, Сербии, США, Украины, Японии. Среди них были ученые поистине мирового уровня.

Не менее представительной была и 3-я Международная конференция, которая проходила в 2010-м, в год 125-летия нашего университета, и была посвящена юбилею НТУ «ХПИ». В ее работе приняли участие уче-

ные из Армении, Великобритании, Германии, Греции, Италии, Канады, Латвии, Польши, России, Сербии, США, Узбекистана, Украины и Японии.

Четвертая Международная конференция была организована сотрудниками инженерно-физического факультета в 2013 г. и проведена в Севастополе. На ней были сделаны доклады ведущими учеными и специалистами из Армении, Германии, Израиля, Индии, Италии, Канады, Китая, Латвии, Польши, России, Сербии, США, Узбекистана, Украины. В работе этой конференции приняло участие большое число

молодых ученых.

В этом году 27—30 сентября была проведена 5-я Международная конференция «NONLINEAR DYNAMICS», которая была посвящена 90-летию со дня рождения академика НАН Украины Владимира Логвиновича Рвачева. Несмотря на то, что В. Л. Рвачев работал в НТУ «ХПИ» не очень

долго (1969—1970 гг, 1995—2003 гг.), его влияние на развитие научного направления кафедры прикладной математики и многих ученых нашего университета было весьма ощутимо. Об этом свидетельствует решение Ученого совета НТУ «ХПИ» о присвоении ему звания Почетного доктора НТУ «ХПИ». Сотрудники кафедры прикладной математики подготовили статью «К 90-летию со дня рождения академика НАН Украины Владимира Логвиновича Рвачева», которая опубликована в Вестнике НТУ «ХПИ» серия: динамика и прочность машин №26 (1198), 2016. Статья написана на двух языках: русском и английском, чтобы познакомить участников конференции с выдающимся украинским ученым и его главными научными открытиями. Был также подготовлен буклет на английском языке, в котором представлены краткая историческая справка об НТУ «ХПИ», история проведения серии конференций «NONLINEAR DYNAMICS» и краткая информация о жизни и деятельности академика В. Л. Рвачева (http://web.kpi.kharkov.ua/apm/booklet_nd2016_web). Его авторы — сотрудники кафедры прикладной математики: профессора Л. В. Курпа, Ю. В. Михлин, доценты Н. В. Перепелкин, А. А. Осетров и к. т. н. Е. И. Любичкая. Для участников этой конференции был подготовлен фильм на английском языке о В. Л. Рвачеве и его научной школе. Его авторами были ученики и последователи В. Л. Рвачева: профессор Л. В. Курпа, доценты Т. В. Шматко, А. В. Шматко, А. А. Осетров, ассистент В. В. Ткаченко (<https://www.youtube.com/watch?v=MoFc1YPaXQU>).

Подготовку к 5-й конференции осложняла непростая ситуация, которая сложилась к 2016 году в нашей стране. Тем не менее, этот научный форум удалось провести на очень высоком уровне! И этому, прежде всего, мы обязаны нашим замечательным и талантливым молодым ученым: доцентам А. А. Ларину, Н. В. Перепелкину, А. А. Осетрову и А. А. Водке. Они создали

Открытие 2-й Международной конференции «NONLINEAR DYNAMICS», 2007 г.

Участники 2-й Международной конференции «NONLINEAR DYNAMICS», 2007 г.

«Нелинейная динамика — 2016»

Участники 4-й Международной конференции «NONLINEAR DYNAMICS», 2013 г.

замечательный сайт конференции, смогли организовать прием, рецензирование тезисов и статей с использованием системы управления конференциями Open Conference Systems, являющейся мировым стандартом в отрасли, смогли обеспечить обратную связь с участниками конференции. Но самое главное, благодаря усилиям этих энтузиастов и сотрудника информационно-вычислительного центра НТУ «ХПИ» С. Третьяка впервые удалось успешно организовать телеконференцию. Таким образом, кроме тех участников, которые все-таки приехали в Харьков, были заслушаны 10 очень интересных докладов в

было обсуждение особенностей применения теории R-функций к нелинейным задачам динамики пластин и оболочек; новых конструктивных средств теории R-функций, а также применения теории R-функций и эффективных аппроксимационных средств (сплайнов, вейвлетов, Ур-функций и т. д.) к решению краевых задач в областях сложной формы.

Если говорить о содержании самой конференции и заслушанных докладов, то следует отметить, что ее программа отразила почти все разнообразие теоретических и прикладных исследований в области нелинейной динамики. Доклады

Академик В. Л. Рвачев работал в НТУ «ХПИ» сравнительно недолго (1969—1970 гг.), (1995—2003 гг.), но его влияние на развитие научного направления кафедры прикладной математики и многих ученых нашего университета было весьма ощутимо. Об этом свидетельствует решение Ученого совета о присвоении ему звания Почетного доктора НТУ «ХПИ».

режиме телеконференции. Была установлена online связь с известными учеными из различных стран и частей света (Австралии, Европы, Северной и Южной Америк). Запись онлайн-сессии конференции доступна на канале НТУ «ХПИ» в Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCh89fpzfxxr0UKmPA9aPYRw>

В работе конференции приняли участие ученые из Австралии, Бразилии, Великобритании, Германии, Израиля, Италии, Канады, Латвии, Польши, России, Сербии, США и Швеции. Ключевые доклады сделали такие известные ученые, как Marco Amabili, Jose-Manuel Balthazar, Yuriy Kivshar, Leonid Manevitch, Giuseppe Rega, Alexander Vakakis. На конференции присутствовали и выступили с очень интересными докладами постоянные наши участники: известный ученый, профессор Katica Hedrih из Академии наук Сербии; известный итальянский ученый и специалист в области динамики упругих систем профессор Francesco Pellicano; профессор Oleg Gendelman — известный ученый математик-механик, работающий в Израиле; профессор М. В. Марчук, представляющий Львовскую школу механики; профессор А. И. Маневич из Днепропетровского университета; профессора Д. В. Бреславский, Л. В. Курпа, Ю. В. Михлин — сотрудники НТУ «ХПИ», профессор Н. Н. Кизилова — сотрудник ХНУ им. В. Н. Каразина, а также новые участники, представившие на этой конференции Великобританию — профессора Fotios Georgiadis и Atul Bhaskar и многие-многие другие.

В рамках конференции был проведен мини-симпозиум «ТЕОРИЯ R-ФУНКЦИЙ, ЕЕ РАЗВИТИЕ И НОВЫЕ ПРИЛОЖЕНИЯ». Его целью

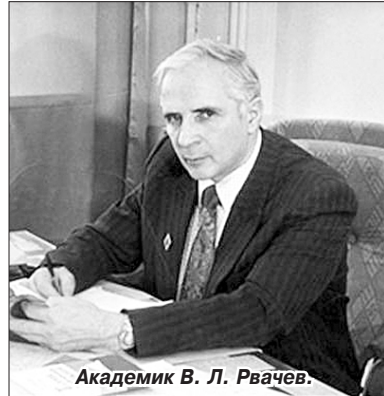
отражали современное развитие теории нелинейных колебаний, аналитических, численных и экспериментальных методов. Были представлены нелинейная динамика дискретных и непрерывных систем, в том числе стержней, пластин и оболочек, включая упругие системы

Вступительное слово проректора НТУ «ХПИ» по научно-педагогической работе Р. П. Мигущенко.

сложной формы в плане; динамика многослойных пластин и оболочек; нелинейная динамика турбомашин, роторов, процессов, связанных с бурением; нелинейные динамические эффекты в физических системах; бурно развивающиеся в последнее время исследования по динамике биологических систем и др.

К началу конференции были опубликованы расширенные тезисы докладов «Proceedings» на английском языке, объемом 538 стр. Боль-

Академик В. Л. Рвачев.

шая заслуга в этом доцентов Н. В. Перепелкина, А. А. Ларина, А. А. Водки, А. А. Осетрова и других организаторов конференции. Работы участников научного форума находятся онлайн в свободном доступе в системе управления конференцией по ссылке <http://nd.khpi.edu.ua/NDKhPI2016/schedConf/presentations>

Следует учесть, что в настоящее время количество проводимых международных конференций чрезвычайно велико, и они, по сути дела, конкурируют между собой. Успешное проведение 5-й Международной конференции по нелинейной динамике свидетельствует о том, что сегодня наш университет сохраняет свое значение, как один из важнейших центров исследований в этом направлении. Наши ученые своими научными работами и докладами на международных конференциях доказывают, что НТУ «ХПИ» находится на передовых рубежах в этой области.

Высказывания иностранных участников на заключительном заседании конференции подтверждают соответствие Харьковской конференции современному международному уровню, и что такие научные форумы необходимо проводить и далее.

В заключение организаторы конференции хотели бы поблагодарить всех неравнодушных людей, благодаря которым она состоялась.

Прежде всего, мы благодарны за материальную поддержку, оказанную МОН Украины, а также профессору Marco Amabili из университета МакГилл

Профессор Ю. В. Михлин.

Участники 5-й Международной конференции «NONLINEAR DYNAMICS», 2016 г.

На пятой конференции была установлена online связь с известными учеными из различных стран и частей света (Австралии, Европы, Северной и Южной Америк). Запись онлайн-сессии конференции доступна на канале НТУ «ХПИ» в Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCh89fpzfxxr0UKmPA9aPYRw>

Профессор F. Pellicano (Modena, Italy).

(Канада). Мы выражаем искреннюю благодарность за всестороннюю помощь и поддержку в проведении конференции ректору НТУ «ХПИ», профессору Е. И. Соколу, проректорам, профессору Р. П. Мигущенко и Г. С. Хрипунову. Мы чрезвычайно благодарны сотрудникам и аспирантам кафедр «Прикладная математика» и «Динамика и прочность машин» за бескорыстную помощь в организации и проведении этой конференции: доцентам А. А. Ларину, А. А. Водке, Н. В. Перепелкину, А. А. Осетрову, Т. Е. Щербинину, И. О. Морачковской, Г. Н. Тимченко, Н. А. Кирилловой, Л. П. Дзюбак,

Выступление профессора A. Bhaskar (Southampton, UK) на закрытии конференции.

А. Б. Линник, старшим преподавателям Е. В. Одинцовой, Е. И. Любичкой, инженерам Н. Ю. Чудновскому, инженерам Е. А. Голубничей, Е. О. Бездетко, аспирантам К. Е. Потопальской, Ю. А. Петровой, Е. Ю. Плаксий.

Организаторы конференции очень благодарны за помощь заведующему отделом научно-технической информации и патентно-лицензионной работы Л. П. Тыжненко, главному бухгалтеру ХПИ С. В. Солодовниковой и бухгалтеру Л. Н. Джумаевой, начальнику отдела снабжения В. И. Иващенко, директору библиотеки Л. П. Семенову, ее заместителям Ю. Н. Главчевой и Т. Л. Палей, а также другим сотрудникам библиотеки, которые помогли организовать

Онлайн-доклад: профессор Y. Kivshar (Canberra, Australia).

Профессор G. Rega (Rome, Italy).

Профессор F. Georgiadis (Lincoln, UK).

проведение заседаний нескольких секций в библиотечном корпусе. Благодарим руководство и работников столовой НТУ «ХПИ», которые обеспечивали вкусными обедами участников конференции.

Отдельная благодарность начальнику и сотрудникам информационно-вычислительного центра НТУ «ХПИ» В. П. Щетинину и С. А. Третьяку, а также С. В. Смышляеву за техническую помощь в проведении пленарных, секционных заседаний, веб-сессий и освещение работы конференции на Youtube.

Мы очень надеемся, что проведение международных конференций

Сопредседатели научного комитета конференции:
Профессор Л. КУРПА,
зав. кафедрой прикладной математики;
Профессор Ю. МИХЛИН.

Сотрудник ЦНИТ НТУ «ХПИ» С. А. Третьяк обеспечивал работу видеоконференции.

«Семковські молодіжні наукові читання»

36-й науково-технічний семінар, що відбувся в жовтні, був присвячений пам'яті засновника харківської наукової школи фізики різання матеріалів, доктора технічних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України, Героя Соціалістичної Праці, ректора ХПІ в 1945—1978 рр. Михайла Федоровича Семка.

Ця традиція народилася й підтримується на кафедрі інтегрованих технологій машинобудування, яка носить ім'я М. Ф. Семка. Тут глибоко шанують пам'ять про видатного вченого, наслідують закладені ним принципи невинного творчого пошуку й виховання наукової зміни.

І цього року доповідачами на семінарі були молоді науковці, аспіранти Дмитро Федоренко, Наталія Рязанова-Хитровська, Андрій Погарський, Олександр Руднев (НТУ «ХПІ»), Андрій Шпилюк (Національний технічний університет, м. Полтава).

Жвава дискусія з приводу представлених доповідей допоможе їх авторам у подальшому науковому пошуку, додасть їм досвіду публічних виступів і наукових дебатів.

У меморіальній частині семінару, присвяченій 110-й річниці від дня народження М. Ф. Семка, прозвучали виступи керівника семінару, проректора НТУ «ХПІ», професора А. П. Марченка, голови Вченої ради НТУ «ХПІ», члена-кореспондента Національної академії наук України, професора Л. Л. Тованянського, декана машинобудівного факультету, професора М. С. Степанова.

Своїми спогадами про видатну, знакову для нашого університету постать Михайла Федоровича Семка поділилися також його учні-соратники, професори харківської наукової школи фізики різання матеріалів А. І. Грабченко, Ю. М. Внуков (Запоріжжя), В. П. Зубарь, О. Ф. Раб, М. Д. Узунян, В. О. Залого (Суми), А. І. Христофоров, а також В. І. Воронков, Л. С. Кравченко та ін.

Вшанування пам'яті видатного діяча вищої школи, ректора Харківського політехнічного, вченого й педагога завершилося покладанням квітів до пам'ятних знаків М. Ф. Семка в НТУ «ХПІ» та до місця його поховання.

С 24 сентября по 15 октября в Центре лидерства НТУ «ХПИ», действующем на кафедре педагогики и психологии управления социальными системами им. академика И. А. Зязюна в рамках гранта TEMPUS «ELITE», проходил цикл тренингов, направленных на развитие лидерского потенциала личности. Это программа вводного уровня, она включает в себя 10 тренинговых занятий, диагностику лидерского потенциала личности (15 FQ+ Fifteen Factor Questionnaire Plus), диагностику особенностей социального взаимодействия личности и лидерского потенциала (PPA Tomas System).

Центр лидерства НТУ «ХПИ» оборудован современной системой обучения лидеров, в которую входят: система видеоконференции, ноутбук, новейшее программное обеспечение, система синхронного перевода для проведения международных тренингов, семинаров, конференций. На первом занятии тренинговую программу презентовал заведующий кафедрой педагогики и психологии управления социальными системами им. академика И. А. Зязюна, член-корреспондент Национальной академии педагогических наук Украины, профессор, доктор педагогических наук А. Г. Романовский. Именно Александр Георгиевич является одним из основоположников научной школы по изучению феномена лидерства в Украине, и работа возглавляемой им кафедры тесно связана с подготовкой современных лидеров в образовании, науке, промышленности,

Центр лидерства НТУ «ХПІ»

ПЕРВЫЙ ЦИКЛ ТРЕНИНГОВ ПО ПОДГОТОВКЕ СОВРЕМЕННЫХ ЛИДЕРОВ

экономики, формированием лидерских и творческих качеств у выпускников высшей школы.

Профессор А. Г. Романовский рассказал о слагаемых, необходимых для формирования настоящего лидера: коммуникативных компетентностях, эмоциональном интеллекте, креативности, способности к адаптивному управлению, развитию памяти, мышления и интеллекта, конфликтологической и риторической культуре. Тренинги и консультации, которые в Центре лидерства НТУ «ХПИ» проводят профессионалы в области психологии, конфликтологии, позитивного мышления, адаптивного управления и пр., направлены на максимальное раскрытие лидерского потенциала, заложенного в каждом человеке. Тренинги прошли в интерактивной форме, в ходе которой слушатели — представители харьковского бизнеса и сферы образования — постепенно вовлекались в дискуссию и вскоре сами стали активными участниками процесса.

Все слушатели курса получили официальный сертификат, подтверждающий результаты их работы. Многие выразили желание принять участие и в работе тренингов базового и углубленного уровня, которые длятся дольше и позволяют получить больше новых знаний и выработать еще больше полезных навыков, необходимых современному лидеру.

К. ЯКОВЕНКО, инженер кафедры.

КОЛОНКА ЮВІЛЯРА

Міцного здоров'я і нових творчих звершень!

Лауреату Державної премії України в галузі науки і техніки, доктору технічних наук, професору Ігорю Володимировичу Парсаданову 19 жовтня 2016 року виповнилося 70 років.

Протягом останніх шістнадцяти років його життя пов'язане з кафедрою «Двигуни внутрішнього згоряння» НТУ «ХПІ». До цього були майже тридцять років роботи в Головному спеціалізованому конструкторському бюро по двигунах середньої потужності, де він брав активну участь у створенні вітчизняних двигунів та забезпеченні їх конкурентоспроможного рівня. Добре розуміючи прояви нових тенденцій і напрямів розвитку двигунобудування, вчений багато сил, енергії, знань та досвіду віддає справі підготовки спеціалістів нової генерації.

І. В. Парсаданов активно працює з талановитою молоддю, передаючи свої глибокі знання та вміння, формуючи у нового покоління двигунобудівників творче ставлення до навчання та майбутньої професії, активну життєву позицію. Під його керівництвом студенти кафедри неодноразово ставали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Двигуни та енергетичні установки», а магістранти кафедри неодноразово брали участь у міжуніверситетських ділових іграх, завершенням яких ставали одночасні on-line захисти комплексних дипломних робіт за участю студентів Національного транспортного університету, м. Київ. Під керівництвом професора І. В. Парсаданова було підготовлено двох кандидатів та доктора технічних наук.

Не менш важливою є його багаторічна кропітка високофахова праця як заступника голови спеціалізованої вченої ради Д64.050.13 «Двигуни та енергетичні установки» та заступника редактора Всеукраїнського науково-технічного журналу «Двигуни внутрішнього згоряння».

Неоціненна професійна кваліфікація Ігора Володимировича, його вміння працювати з людьми. Як відомого фахівця освіти і науки в галузі екологізації двигунів внутрішнього згоряння, його знають у багатьох учбових закладах та на багатьох підприємствах Харкова, інших міст України й за кордоном. З-під його пера вийшло понад 170 наукових праць, у тому числі монографія та 2 підручники. Він одержав 6 авторських свідоцтв і патентів на винаходи.

Співробітники кафедри високо цінують прекрасні людські якості Ігора Володимировича, його почуття гумору, креативність і працездатність.

Колективи кафедри двигунів внутрішнього згоряння і факультет транспортного машинобудування щиро вітають професора І. В. Парсаданова з ювілеєм і бажають йому міцного здоров'я, нових наукових і творчих звершень, успіхів у всіх починаннях!

СЕМІНАРИ

XXIV Міжнародний науково-технічний семінар «Високі технології: тенденції розвитку»

відбувся у вересні цього року в Одесі. Про всі грані й деталі цього наукового форуму розповісти в одній газетній публікації не уявляється можливим, то ж спробуємо нагадати найцікавіше.

щої технічної освіти і виробництва; розробки, досліджень і реалізації сучасного технологічного забезпечення.

За ці роки на засіданнях семінару було представлено 3556 доповідей авторами з 39 країн, видано 60 томів праць. Ма-

та за його підсумками міжнародний робочий програмний комітет за участі вчених з України, Великої Британії, Греції, Грузії, Індії, Німеччини, Польщі, Росії, Сербії, Угорщини та Чехії рекомендував до опублікування в тематичних збірках наукових праць НТУ «ХПІ» результати наукових досліджень, які були представлені у 64-х наукових доповідях та повідомленнях. 51 стаття за цими матеріалами за участі авторів з України, а також В'єтнаму, Грузії, Польщі, Угорщини, увійшла до фахових збірок «Різання та інструментування в технологічних системах» (вип. 86) і «Сучасні технології в машинобудуванні» (вип. 11), які випущено у світ напередодні семінару.

Ще цікава цифра — 9 безпосередніх учасників цього річного семінару стали докторами наук після прослуховування свого часу дисертаційних робіт на спеціальних засіданнях попередніх семінарів. Випробування ними за всю історію семінару пройшли 46 здобувачів вищого кваліфікаційного визнання. Це щорічні учасники — професори В. С. Антонюк (НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»), Г. П. Клименко (ДДМА), І. М. Пижов, В. О. Федорович (обидва — НТУ «ХПІ»); завідувачі кафедр О. Г. Дерев'янченко (ОНПУ), В. О. Залого (СГУ); декани факультетів М. П. Мазур (ХНУ), Є. В. Мироненко (ДДМА); ректор Г. А. Оборський (ОНПУ) та ін.

За програмою семінару—2016 його учасниками здійснено презентації виробників і користувачів інструментів та технологій, у тому числі промислових підприємств України, які є співорганізаторами семінару.

І, до речі, ще про співорганізаторів. Переїзд семінару у 2014 році з кримських південнобережних квартир НТУ «ХПІ» (спортивно-оздоровчий центр «Студентський») до Одеси зберіг інтернаціональне коло його засідників, у якому німецький університетський Магдебург асоціюється для нас насамперед із подорожжям Дюбнерів — Карлом-Хайнцем і Лімаром Габітвену. На жаль, доповідь Карла-Хайнца про інвестиційну політику Німеччини в Україні, що запам'яталася за попереднім семінаром, не отримала очікуваного продовження в цьому році... Та ми сподіваємося, що Карл-Хайнц переможе тяжку хворобу і наступного року повернеться в наше семінарське коло, щиро бажаємо йому найкращого одужання і ще багатьох добрих справ в Україні на ниві супроводу в якості постійного радника інвестиційних програм Федерального Міністерства економіки та технологій Німеччини.

Можна навести ще чимало статистичних даних щодо організації семінару «Інтерпартнер», та й вищесказаного досить, щоб зрозуміти всю його значимість для вітчизняної науки і промисловості.

Ю. ГУЦАЛЕНКО, ст. науковий співробітник, відповідальний секретар ІП-2016.

Міжнародний науково-технічний семінар «Інтерпартнер» має чвертьвікову історію. Ініційований професором А. І. Грабченком у 1991 році, перший семінар тематично об'єднала назва «Проблеми різання матеріалів в сучасних технологічних процесах». В той час надзвичайно важливим було збереження й розвиток співпраці фахівців у цій галузі науки. Сильний за складом учасників, перший семінар гідно заявив про себе широкий науковий громадський опублікованими матеріалами доповідей. Серед тих, що особливо запам'ятались очевидцям, прозвучав на семінарі і представлений професором Північно-Західного заочного політехнічного інституту (тодішній Ленінград) Володимиром Іллічем Островським з тематичним заголовком «Високі технології машинобудування». І з наступного і до нинішнього семінару високі технології є його незмінним тематичним брендом.

А ключовим живильним джерелом чвертьвікової фахової спроможності та майбутніх перспектив семінару «Інтерпартнер» є наполеглива підготовча праця впертих однодумців з базової кафедри інтегрованих технологій машинобудування імені Михайла Федоровича Семка НТУ «ХПІ», яка достойно наслідує та розвиває здобутки наукової школи фізики різання.

У центрі уваги семінару «Інтерпартнер» є досягнення і перспективи розвитку високих технологій макро-, мікро- і нанорівнів; інтегрованих технологій машинобудування; фізики і механіки процесів обробки; інструментального забезпечення технологічних систем; моделювання і високі технології наукоємного машинобудування; технологічного і метрологічного забезпечення якості; розвитку та управління в організації ви-

теріальну, технічну підтримку постійному програмному комітету і семінару з високі технологій у машинобудуванні наряду з університетом-засновником надають 54 організації, в числі яких крупні університети, науково-дослідні інститути і промислові підприємства України, Росії, Угорщини, Німеччини, Греції, Грузії, Польщі, Румунії, Сербії.

Школа спеціальних засідань семінару з розгляду дисертаційних робіт охопила 68 пошукачів, у тому числі 47 — докторських та 21 — кандидатського вчених ступенів, які представляли українські міста — Київ, Донецьк, Житомир, Запоріжжя, Краматорськ, Кременчук, Луганськ, Львів, Одесу, Севастополь, Сімферополь, Суми, Харків, Хмельницький, Чернігів.

Однією з традицій семінарів «Інтерпартнер» є зустрічі професури за «круглим» столом з обговорення актуальних питань розвитку вищої технічної школи, вдосконалення навчального процесу підготовки майбутніх інженерів-машинобудівників. Саме з цих обговорень починалась робота над серією підручників «Робочі процеси високих технологій у машинобудуванні» (2011 рік), «Основи теорії різання матеріалів» (2013 рік), «Інтегровані процеси обробки матеріалів різанням» (2016 рік), авторами яких є професори Г. М. Виговський, П. П. Мельничук (Житомир), Ю. М. Внуков (Запоріжжя), В. С. Майборода, Е. К. Посвятенко (Київ), О. Ф. Саленко (Кременчук), Ю. К. Новосолов (Севастополь), Ф. Я. Та Ч. Ф. Якубови (Сімферополь), В. О. Залого (Суми), М. П. Мазур (Хмельницький), М. В. Верезуб, А. І. Грабченко, В. Л. Доброскок, І. М. Пижов, М. Д. Узунян, В. А. Фадєєв, В. О. Федорович (Харків).

У процесі підготовки семінару—2016

Кафедре ХТПЭ — 70!

Кафедра химической техники и промышленной экологии (ранее кафедра механического оборудования химических производств) отпраздновала в теплые осенние дни свой 70-й юбилей. Она была организована 18.10.1946 г. в составе факультета технологии неорганических веществ Харьковского химико-технологического института (ныне НТУ «ХПИ»). Становление кафедры связано с именами доцентов Я. И. Асина, Г. В. Петрова, А. Н. Цейтлина, А. Р. Ястребенецкого. В 1960 году на базе кафедры создан факультет химического машиностроения (ныне факультет интегрированных технологий и химической техники). В разное время на кафедре работали такие доценты, как В. Я. Козлов, Н. С. Щепилов, Л. Л. Тованянський, В. Л. Назаренко. С 1970 по 1985 годы кафедрой заведовал доцент Н. А. Гавря. С 1985 г. по 1999 г. кафедрой руководил профессор Г. А. Ткач. С 1999 года заведующим кафедрой является профессор В. П. Шаповров. Кафедра ХТПЭ широко сотрудничает с исследовательскими институтами и промышленными предприятиями.

Несмотря на такой внушительный, солидный для научного подразделения возраст, на кафедре работают и молодые сотрудники — ее выпускники, которые решили продолжить свою научную жизнь в стенах родной кафедры.

Сотрудники кафедры, студенты и аспиранты принимают активное участие в международных проектах и междоуниверситетских научных исследованиях.

Кафедра активно развивает международную деятельность, направленную на повышение качества научной подготовки ее выпускников. Научный проект CENEAST по программе TEMPUS, выполняющийся на кафедре в 2013—2015 гг., дал возможность использования передовых методик обучения, которые реализуются в известных европейских университетах в процессе подготовки магистров.

Высокий уровень знаний, которые получили магистры и аспиранты, обучаясь на кафедре, позволили им стать обладателями грантов на проведение научных исследований в университетах ЕС (Швеция), продолжить обучение в докторантуре (Литва), а также пройти стажировку в ведущих европейских научных лабораториях (Франция). Перспективным для семестровой мобильности студентов в настоящее время является сотрудничество кафедры с Поморской академией (Польша).

Ректорат НТУ «ХПИ», факультет интегрированных технологий и химической техники поздравляют коллектив преподавателей, сотрудников и студентов кафедры ХТПЭ с юбилеем и желают всем им дальнейших успехов!